

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені М.П.ДРАГОМАНОВА**

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Декан факультету педагогіки і психології

Т.О.Олефіренко

“_____” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ЗВО

освітнього ступеня магістр

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація
шифр за навчальним планом ПП02

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми “Методика навчання образотворчого мистецтва у ВНЗ”, затвердженої на засіданні Вченої ради НПЦУ імені М.П.Драгоманова від “_____” _____20____ року, протокол №_____.

Розробники програми: Шевнюк О.Л., професор, доктор пед. наук, зав. кафедри образотворчого мистецтва НПУ імені М.П.Драгоманова

Затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

“_____” _____20____ року, протокол № _____

Завідувач кафедри

_____
(підпис) (Шевнюк О.Л.)
(прізвище та ініціали)

Опис дисципліни
Шифр дисципліни ПП02

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Кількість кредитів - 6		Методи навчання пояснювально-ілюстративний проблемно-пошуковий мультимедійний фасилітації творче завдання
Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Загальна кількість годин		
	<i>Денна - 180</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній ступінь: магістр	Лекції		
	28		
Нормативна	Семінарські заняття		
	Практичні заняття		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом - 1	24		Форми поточного контролю тестування портфоліо
	Індивідуальні заняття		
Семестр – 1	Самостійна робота		
	128		Форма підсумкового контролю екзамен
Тижневе навантаження (год) аудиторне - 4 самостійна робота- 8	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС		
Мова навчання - українська	1:2,5		

Предмет вивчення навчальної дисципліни

методика навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах.

Міждисциплінарні зв'язки – педагогіка і психологія вищої школи, історія образотворчого мистецтва, рисунок, живопис, композиція, декоративно-прикладне мистецтво.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння закономірностями перебігу процесу навчання образотворчого мистецтва, його метою та завданнями, ефективними педагогічними умовами та змістом, продуктивними методами та формами, оптимальним технологічним інструментарієм, особливостями моніторингу результатів предметної діяльності.

Завдання: оволодіння системою методичних знань, що забезпечують становлення соціально адекватної особистісної картини світу майбутнього фахівця; опанування основними принципами, методами та формами навчання образотворчого мистецтва у ВНЗ як засобами трансляції соціально значущих культурних смислів; набуття досвіду культуротворчої діяльності фахівця, його просвітницької, дослідницької та методичної активності, спрямованих на його входження в соціальну практику, забезпечення його конкурентоздатності та мобільності на сучасному динамічному ринку праці; формування особистісної системи ціннісних орієнтацій, комунікативних навичок і суб'єктної активності майбутніх фахівців, орієнтованої на засвоєння суб'єктної природи культурних процесів як інструменту національно-культурної самоідентифікації особистості.

Навчальний матеріал дисципліни, зміст практичних занять, критерії та порядок оцінювання та додаткова інформація розміщені на веб-сайті курсу за посиланням <https://moodle.npu.edu.ua/enrol/index.php?id=775>

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують

№з/п	Результати навчання	Компетентності
1	ПР05. Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній і музейній справах.	К01.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
2	ПР06. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу.	К02. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
3	ПР10. Визначати мету, завдання та етапи мистецької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.	К06. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
4	ПР17. Застосовувати методологічні основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти, володіти методикою викладання фахових дисциплін у закладах вищої художньої освіти.	К14. Володіння теоретичними та методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення дисципліни відводиться 6 кредити ЄКТС 180 год.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Ауд	Лекц	Сем	Прак	СРС	Ауд	Лекц	Прак	Лаб	СРС
1	Тема 1. Історія методів навчання образотворчого мистецтва в професійних художніх закладах освіти	8	6		2	10					
2	Тема 2. Дидактичні основи навчання образотворчого мистецтва у ЗВО	6	4		2	10					
3	Тема 3. Методика навчання рисунка у ЗВО	12	6		6	22					
4	Тема 4. Методика навчання живопису у ЗВО	12	6		6	32					
5	Тема 5. Методика навчання композиції у ЗВО	12	6		6	32					
6	Тема 6. Методика навчання інших образотворчих дисциплін у ЗВО	2			2	22					
Разом:		180	28		24	128					

IV. Зміст дисципліни

Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть год.	
	Всього	Лекцій
<p>Змістовий модуль 1. Методика навчання образотворчого мистецтва у ЗВО Тема 1. Історія методів навчання образотворчого мистецтва в професійних художніх закладах освіти</p> <p>Трансляція образотворчих умінь в архаїчний період. Навчання мистецтва в Стародавньому Єгипті: метод вправ, метод пропорціювання, система перспективного зображення. Методика навчання образотворчого мистецтва у Стародавній Греції: Сікіонська, Фіванська і Ефеська школи, метод роботи з натури, Канон Поліклета, художники-педагоги Евпомп, Памфіл, Апеллес, Полігнот, Аполлодор, система перспективного та світлотіньового зображення. Навчання мистецтву в Стародавньому Римі. Навчання в добу Середньовіччя: метод копіювання, альбом Віллара де Оннекура.</p> <p>Формування наукових основ методики навчання образотворчого мистецтва в добу Відродження. Ренесансні ботеги. Метод роботи з натури як провідний. “Трактат про живопис” Ченніно Ченніні. “Три книги про живопис” Альберті як перша системна методика. Завіса. “Трактат про живопис” Леонардо да Вінчі. Книги А.Дюрера – метод обрубівки.</p> <p>Становлення дидактики навчання образотворчого мистецтва у XVII ст. Болонська Академія братів Карраччі: загальноосвітні дисципліни, дидактичні принципи навчання від простого до складного. Опора на метод копіювання. Ідеалізація класичних зразків. Камера обскура.</p> <p>Методи навчання образотворчого мистецтва у XVIII-перш. пол. XIX ст.: основні суперечності. Погляди Дж.Рейнолдса, Ж.Л.Давіда, Й.Гете. Метод наочності в навчанні образотворчого мистецтва: посібники Ж.Пьяцетти, Ш.Жомбера, А.Каламма, Ж.Тібо, А.Скіно, В.Пукірева і О.Саврасова та ін. “Грунтовні правила або Коротке керівництво до рисувального художества” І.Прейслера: метод конструктивного аналізу форм. Розбудова Російської академії мистецтв. Педагогічні погляди А.Лосенко і В.Шебуєва. Педагогічна діяльність К.Брюллова. “Курс малювання” А.Сапожнікова: метод моделей. Моделі братів Дюпої.</p> <p>Провідні тенденції навчання образотворчого мистецтва у др.половині XIX ст. Консервація академічного навчання. Педагогічна система П.Чистякова: метод повіркового рисунка. Діяльність художника-педагога Дм.Кардовського. Студійна система навчання в приватних академіях: Жюліана в Парижі, Холлоші та Ашбе у Мюнхені. Київська рисувальна школа М.Мурашка.</p> <p>Реформаційні тенденції в художній освіті XX ст. Діяльність педагогів Баухауза і ВХУТЕМАСа. Форкурс Ітгена. Ідеї В.Кандинського. Педагогічні погляди К.Юона, О.Дейнеки, Є.Лансере, В.Фаворського. Творчо-педагогічні надбання М.Ростовцева, М.Кириченка, В.Могілевцева, М.Волкова та ін.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані інформаційні джерела</p> <p>Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Зарубежная школа рисунка. - М., 1981.</p> <p>Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Русская и советская школы рисунка. - М., 1982.</p>	8	6
<p>Тема 2. Дидактична система навчання образотворчого мистецтва у ЗВО.</p> <p>Система вищої художньої освіти в Україні. Предмет методики навчання образотворчого мистецтва у ЗВО. Складові дидактичної системи навчання образотворчого мистецтва у ЗВО. Мета і завдання навчання образотворчого мистецтва у ЗВО. Принципи навчання образотворчого мистецтва у ЗВО. Зміст навчання образотворчого мистецтва у ЗВО. Державний стандарт освіти: освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, засоби діагностики навчальної успішності. Фахові знання і уміння випускників різних освітніх ступенів. Навчальний план та його структура. Нормативні та вибіркові навчальні дисципліни. Типові і робочі навчальні програми: їх змістовне наповнення.</p> <p>Система методів навчання образотворчого мистецтва у ЗВО: інформаційно-рецептивні, інструктивно-рецептивні, продуктивні; мотивації (стимулювання творчої активності, навчально-творчих завдань, творчих ситуацій), словесні</p>	8	4

<p>(розповідного викладання, пояснювально-ілюстративного викладання, репродуктивної бесіди, інструктажу, проблемного викладання, персоніфікованого викладання, евристичної бесіди, дискусії), наочні (образно-асоціативного викладання, демонстрування, ілюстрування), практичні (роботи з інформаційним текстом, метод вправ, лабораторного практикуму, проблемно-пошукових завдань, експерименту, навчання у співробітництві, кейс метод, метод проєктів), контролю і оцінювання навчальної успішності (опитування, контрольна робота, тестування, деформовані тексти, оцінювання продуктів творчої діяльності). Специфічні методи навчання образотворчого мистецтва у ЗВО: копіювання, роботи з моделями, роботи з натури, пропорціювання, роботи з пам'яті, за уявленням і уявою, педагогічного малюнка, узагальнення форми, конструктивного аналізу форми, клаузури, композиційного пошуку. Добір методів навчання образотворчого мистецтва у ЗВО для різних дидактичних цілей. Добір методів навчання образотворчого мистецтва для конкретних видів занять.</p> <p>Дидактичні форми організації процесу навчання у ЗВО. Навчальні заняття: лекція та її види – вступна, оглядова, настановна, інформаційна, підсумкова, наративна, екскурсія, візуалізація, прес-конференція, проблемна; основні прийоми ефективності лекції; семінари та їх види: просемінар, семінар, спецсемінар, види семінарів за дидактичним методом; прийом фасилітації; особливості практичних і лабораторних занять з образотворчого мистецтва; методика організації творчої майстерні та майстер-класу. Індивідуальні заняття. Самостійна робота студентів. Практична підготовка: пленерна практика та її організація. Контрольні заходи; основні види контролю: попередній, поточний, періодичний, підсумковий, контрольний зріз залишкових знань, комплексна перевірка результатів навчання. Критерії оцінювання результатів навчання образотворчого мистецтва. Рівні навчальної діяльності з образотворчого мистецтва. Модульно-рейтинговий контроль.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані інформаційні джерела</p> <p>Шевнюк О.Л. Методика навчання образотворчого мистецтва у ВНЗ. – К., 2016.</p>		
<p>Тема № 3. Методика навчання рисунка у ЗВО.</p> <p>Предмет методики навчання рисунка у ЗВО. Мета навчання рисунка у ЗВО. Основні компетентності студентів з навчального рисунка. Провідні методи навчання рисунка у ЗВО. Методична послідовність виконання рисунка. Методичні підходи до навчального рисунка: лінійно-конструктивний і тональний. Види навчального рисунка: довготривалий, зарисовка, начерк.</p> <p>Принцип організації змісту навчання рисунка у ЗВО. Пропедевтика рисунка. Рисунок простих геометричних тіл. Лінійно-конструктивний рисунок куба, призми, піраміди, циліндра, кулі тощо. Світлотіньовий рисунок гранчастих і кулястих форм. Навчання техніці штрихування. Натюрморт з геометричними тілами. Рисунок складних форм. Послідовність навчальних завдань з рисунка складних форм.</p> <p>Рисунок натюрморту. Вимоги до постановки натюрморту. Послідовність виконання рисунка натюрморту. Послідовність навчальних завдань з рисунка натюрморту.</p> <p>Рисунок інтер'єру. Методика побудови кутового і фронтального інтер'єру. Послідовність виконання рисунка інтер'єру. Послідовність навчальних завдань з рисунка інтер'єру.</p> <p>Рисунок пейзажу. Особливості навчальних і творчих завдань з рисунка пейзажу. Послідовність виконання рисунка пейзажу. Послідовність навчальних завдань з рисунка пейзажу.</p> <p>Рисунок тварин і птахів. Особливості виконання рисунка опудал тварин і птахів та зарисовок живих тварин і птахів у русі.</p> <p>Рисунок голови людини. Підготовчі завдання до рисунка голови людини: рисунок черепа, обрубаної голови, гіпсових частин обличчя, гіпсових зліпків голів античного зразка. Особливості побудови голови в різних ракурсах. Методика виконання рисунка голови людини. Послідовність навчальних завдань з рисунка голови людини. Портрет графічними матеріалами.</p> <p>Рисунок фігури людини. Підготовчі завдання до рисунка фігури людини: рисунок скелета, екорше, гіпсових зліпків з частин тіла, фігур античного зразка. Класичні</p>	16	8

<p>пропорції фігури людини. Лінійно-конструктивна побудова фігури людини. Послідовність виконання рисунка фігури людини. Послідовність навчальних завдань з рисунка фігури людини.</p> <p>Розвиток творчого потенціалу студентів на основі активізації правополушарного мислення. Методика Б.Едвардс.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані інформаційні джерела</p> <p>Барщ А. О. Рисунок в средней художественной школе / А. О. Барщ – М. : [ИЗД-во Академии художеств СССР, 1963.</p> <p>Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. – М., 2013.</p>		
<p>Тема № 4. Методика навчання живопису у ЗВО.</p> <p>Предмет методики навчання живопису у ЗВО. Мета навчання живопису у ЗВО. Основні компетентності студентів з навчального живопису. Провідні методи навчання живопису у ЗВО. Методична послідовність виконання живопису. Види навчального живопису: односеансний та багатосеансний етюди з натури, замальовка. Метод багатосеансного живопису. Метод a la prima. Оволодіння прийомами різних технік живопису: акварелі, темпері, гуаші, олії. Копіювання творів старих майстрів в курсі навчального живопису.</p> <p>Принцип організації змісту навчання живопису у ЗВО: організація колірних мас на площині, об'ємі та просторі. Живопис натюрморту. Вимоги до постановки натюрморту. Послідовність виконання живопису натюрморту. Послідовність навчальних завдань з живопису натюрморту: від простого натюрморту до натюрморту в інтер'єрі.</p> <p>Живопис голови людини. Послідовність виконання живопису голови людини. Послідовність навчальних завдань з живопису голови людини.</p> <p>Живопис фігури людини. Підготовчі завдання до живопису фігури людини. Послідовність виконання живопису фігури людини. Живопис фігури людини в різних умовах освітлення. Послідовність навчальних завдань з живопису фігури людини: від одягненої до оголеної.</p> <p>Живопис інтер'єру. Послідовність виконання живопису інтер'єру. Послідовність навчальних завдань з живопису інтер'єру: від одного до декількох джерел освітлення.</p> <p>Живопис пейзажу. Послідовність виконання живопису пейзажу. Живопис пейзажу в різних умовах освітлення. Послідовність навчальних завдань з живопису пейзажу.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані інформаційні джерела</p> <p>Бесчастнов И.П. Живопись: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: "Владос", 2004.</p> <p>Рындин А.С. Живопись. Теория и практика. – Одесса, 2010</p> <p>Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. – М., 2013.</p>	12	6
<p>Тема № 5. Методика навчання композиції у ЗВО.</p> <p>Предмет методики навчання композиції у ЗВО. Мета навчання композиції у ЗВО. Основні компетентності студентів з композиції. Провідні методи навчання композиції у ЗВО. Принципи побудови змісту навчання композиції у ЗВО. Теоретичне навчання з композиції: закони композиції, засоби та прийоми композиції, елементи формальної організації композиції. Основні види практичної навчальної роботи з композиції: довготривалі композиційні ескізи, зарисовки, начерки. Пропедевтичний курс та його завдання. Проблемний метод у навчанні формальної композиції. Критерії оцінювання завдань з композиції. Послідовність завдань з формальної композиції: вправи із композиційних законів цілісності, рівноваги, доміанти, контрастів і типізації; вправи щодо засобів формальної організації композиції; вправи щодо прийомів композиції.</p> <p>Предметна композиція. Вправи з композиції натюрморту, інтер'єру, пейзажу, однофігурної та багатофігурної композиції. Вправи з композиції інших видів образотворчого мистецтва.</p> <p>Тема № 6. Методика навчання інших образотворчих дисциплін у ЗВО.</p> <p>Основи методики навчання скульптури у ЗВО. Мета навчання скульптури у ЗВО. Основні компетентності студентів зі скульптури. Провідні методи навчання</p>	12	6

<p>скульптури у ЗВО. Особливості роботи з різними скульптурними матеріалами. Методична послідовність виконання скульптури. Методика ліплення декоративних плакеток. Методика ліплення простих і складних форм. Методика виконання скульптурного рельєфу. Методика ліплення голови людини. Методика ліплення фігури людини.</p> <p>Особливості навчання графічного мистецтва у ЗВО. Мета навчання графіки у ЗВО. Основні компетентності студентів з навчальної графіки. Провідні методи навчання графіки у ЗВО. Особливості навчання різним графічним технікам. Методика навчання кольорознавства і пластичної анатомії студентів художніх закладів освіти.</p> <p style="text-align: center;">Рекомендовані інформаційні джерела</p> <p>Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. – М., 2013.</p>		
---	--	--

4.2. Плани семінарських занять

Тема 1. Історія методів навчання образотворчого мистецтва в системі професійної освіти

1. Проаналізувати історію методів навчання образотворчого мистецтва в доакадемічний період.
2. Виокремити провідні тенденції розвитку методики навчання образотворчого мистецтва в професійних художніх закладах у XVII-XX ст.ст.

Тема 2. Дидактичні основи навчання образотворчого мистецтва у ЗВО.

1. Обґрунтувати особливості цілісного компонента дидактичної системи навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах.
2. Виявити особливості застосування дидактичних методів навчання в процесі підготовки художників у вищих закладах освіти.
3. Виокремити специфічні методи навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах освіти.
4. Обґрунтувати методи навчальної та творчої мотивації студентів-художників у вищих навчальних закладах.
5. Обґрунтувати відбір методів навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах для різних дидактичних цілей.
6. Обґрунтувати відбір методів навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах для різних форм навчальних занять.
7. Виявити особливості дидактичних форм організації процесу навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах.
8. Обґрунтувати специфіку навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах в умовах модульно-рейтингової системи.
9. Окреслити основні методи і прийоми розвитку креативності студентів-художників у вищих навчальних закладах.
10. Визначити місце історії образотворчого мистецтва в системі професійної підготовки художників у вищих навчальних закладах.
11. Показати місце начерків і зарисовок у професійній підготовці художника у вищих навчальних закладах.
12. Визначити місце кольорознавства в системі професійної підготовки художників у вищих навчальних закладах.
13. Обґрунтувати особливості моніторингу навчальної успішності студентів-художників у вищих навчальних закладах.
14. Визначити місце композиції в системі професійної підготовки художників у вищих навчальних закладах.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Барщ А. О. Рисунок в средней художественной школе / А. О. Барщ – М. : [ИЗД-ВО] Академии художеств СССР, 1963.
2. Бесчастнов И.П. Живопись: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: "Владос", 2004.

3. Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Зарубежная школа рисунка. - М., 1981.
4. Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Русская и советская школы рисунка. - М., 1982.
5. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. – М., 2013.

4.2. Плани практичних занять

Тема 3. Методика навчання рисунка у ЗВО.

1. Виокремити особливості лінійно-конструктивної побудови та світлотіньового моделювання геометричних тіл. Продемонструвати ведення лінійно-конструктивного та світлотіньового рисунка геометричних тіл на заняттях з рисунка у вищих навчальних закладах.
2. Обґрунтувати методику ведення рисунку натюрморту та послідовність навчальних завдань з рисунку натюрморту. Унаочнити методику ведення рисунка натюрморту в процесі фахової підготовки студентів-художників у вищих навчальних закладах.
3. Виявити особливості навчання рисунку інтер'єру та визначити послідовність навчальних завдань з рисунку інтер'єру. Продемонструвати ведення рисунка інтер'єру в процесі фахової підготовки студентів-художників у вищих навчальних закладах.
4. Виявити особливості навчання рисунку тварин і птахів і визначити послідовність навчальних завдань з рисунку птахів і тварин. Унаочнити методику навчання рисунка тварин і птахів на заняттях з рисунка у вищих навчальних закладах.
5. Виявити етапи ведення рисунку гіпсової голови античного зразка та визначити послідовність навчальних завдань з рисунка голови людини. Продемонструвати ведення рисунка гіпсової голови античного зразка на заняттях з рисунка у вищих навчальних закладах.
6. Обґрунтувати методику ведення рисунку голови людини та послідовність навчальних завдань з рисунку голови людини. Унаочнити методику ведення рисунка голови людини в процесі фахової підготовки студентів-художників у вищих навчальних закладах.
7. Обґрунтувати методику ведення рисунку оголеного натурника та послідовність навчальних завдань з рисунку фігури людини. Продемонструвати ведення рисунка оголеного натурника на заняття у вищих навчальних закладах.
8. Продемонструвати методику ведення рисунка пейзажу на заняттях у вищих навчальних закладах.

Тема 4. Методика навчання живопису у ЗВО.

1. Виокремити особливості методики ведення живопису в різних його техніках.
2. Обґрунтувати методику ведення живопису натюрморту та послідовність навчальних завдань з живопису натюрморту. Унаочнити методику ведення живопису натюрморту в процесі фахової підготовки студентів-художників у вищих навчальних закладах.
3. Обґрунтувати методику ведення живопису голови людини та послідовність навчальних завдань з живопису голови людини. Унаочнити етапи ведення живопису голови людини на заняття з живопису у вищих навчальних закладах.
4. Виявити особливості роботи над живописом пейзажу та визначити послідовність навчальних завдань з живопису пейзажу. Продемонструвати етапність роботи над живописом пейзажу в процесі фахової підготовки студентів-художників у вищих навчальних закладах.
5. Обґрунтувати методику організації пленерної практики студентів-художників у вищих навчальних закладах освіти.
6. Виявити особливості ведення живопису натурника в історичному антуражі та визначити послідовність навчальних завдань з живопису фігури людини. Унаочнити етапи ведення живопису натурника в історичному антуражі на навчальних заняттях з живопису у вищих навчальних закладах.
7. Обґрунтувати методику ведення живопису оголеної натури та послідовність навчальних завдань з живопису оголеної фігури людини. Унаочнити методику ведення живопису оголеної натури в навчальному процесі вищих художніх закладів освіти.

- Обґрунтувати методику ведення живопису півфігури людини та послідовність навчальних завдань з живопису фігури людини. Унаочнити методику ведення живопису півфігури людини та послідовність навчальних завдань з живопису фігури людини.

Тема 5. Методика навчання композиції у ЗВО,

- Виокремити особливості створення тривимірного зображення в скульптурі. Продемонструвати етапи роботи над тривимірним зображенням на заняттях зі скульптури у вищих навчальних закладах.
- Виявити особливості навчання мистецтва книги студентів-художників у вищих навчальних закладах. Продемонструвати методику роботи над книжковою ілюстрацією в навчальному процесі вищих закладах освіти.
- Обґрунтувати послідовність навчальних завдань з пропедевтики композиції. Унаочнити методику навчання з пропедевтики композиції.
- Обґрунтувати послідовність навчальних завдань з станкової композиції. Унаочнити методику навчання з станкової композиції.

Рекомендовані інформаційні джерела

- Барщ А. О. Рисунок в средней художественной школе / А. О. Барщ – М. : [SEP]Изд-во Академии художеств СССР, 1963.
- Бесчастнов И.П. Живопись: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: "Владос", 2004.
- Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Зарубежная школа рисунка. - М., 1981.
- Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Русская и советская школы рисунка. - М., 1982.
- Рындин А.С. Живопись. Теория и практика. – Одесса, 2010
- Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. – М., 2013.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№з/п	Завдання	Форма звітності
1	Історія методів навчання образотворчого мистецтва	письмове опитування
2	Дидактична система навчання образотворчого мистецтва	письмове опитування
3	Робочий зошит з методики навчання образотворчого мистецтва у ЗВО	робочий зошит
4	Портфоліо технологічних карт методики ведення навчальних завдань	портфоліо

Рекомендовані інформаційні джерела

- Барщ А. О. Рисунок в средней художественной школе / А. О. Барщ – М. : [SEP]Изд-во Академии художеств СССР, 1963.
- Бесчастнов И.П. Живопись: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: "Владос", 2004.
- Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Зарубежная школа рисунка. - М., 1981.
- Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Русская и советская школы рисунка. - М., 1982.
- Рындин А.С. Живопись. Теория и практика. – Одесса, 2010
- Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. – М., 2013.

V. Контроль якості знань студентів

5.1.Форми і методи поточного контролю

	Бали
1 курс – 1 семестр	
Робочий зошит з методики навчання образотворчого мистецтва у ЗВО з портфоліо технологічних карт методики ведення навчальних завдань	30

Ілюстрований тематичний план з рисунка, живопису, композиції (за вибором студента)	30
Тестові опитування за результатами самостійної роботи	20
Робота на практичних заняттях	20
Поточний рейтинговий бал	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

	5 балів	4 бали	3 бали	0 балів
Змістова повнота й оригінальність арт-проекту 33,3%	Ідея арт-проекту повністю відповідає змісту завдання, є художньо виразною та цілісною, самостійною й завершеною	Ідея арт-проекту в основному відповідає змісту завдання, є достатньо виразною та завершеною, містить елементи оригінальності	Ідея арт-проекту частково відповідає змісту завдання, є маловиразною й недостатньо завершеною заснованою, на існуючих зразках	Ідея арт-проекту не відповідає змісту завдання або є невиразною та шаблонною
Образотворча грамотність арт-проекту 33,3%	Студент доцільно застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні та фактурні гармонії, різні образотворчі техніки, досягаючи виразності художнього образу	Студент застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні та фактурні гармонії, різні образотворчі техніки, частково досягаючи виразності художнього образу	Студент застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні та фактурні гармонії, різні образотворчі техніки на елементарному рівні з порушенням балансу художніх змісту й форми	Студент ігнорує закони і прийоми композиції, колірні гармонії, потенціал різних образотворчих технік
Художня репрезентація 33,3%	Студент демонструє образотворчу майстерність, високу культуру художньо-графічної репрезентації результату, повний контроль за технологічним процесом	Студент на належному рівні демонструє образотворчу майстерність, поодинокі моменти порушення культури художньо-графічної репрезентації не впливають на загальне художнє враження	Студент слабо володіє образотворчою майстерністю, численні порушення культури художньо-графічної репрезентації та недостатній контроль за технологічними процесами заважають художньому сприйманню	Студент не володіє образотворчою майстерністю, культурою художньо-графічної репрезентації та контролем за технологічним процесом

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

№п/п	Вид навчальної діяльності	Кількість балів
1	Підсумковий рейтинговий бал - екзамен Тестування	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни „Методика навчання образотворчого мистецтва у ЗВО”

Всього 180 год., самостійна робота – 120 год., лекції – 28 год., практичні – 24 год.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модулі	МОДУЛЬ 1												
Лекції													
Дати													
Теоретичні розділи	Історія методів навчання ОМ	Дидактична система навчання ОМ			Методика навчання спеціальних дисциплін у художньому ЗВО								
Теми лекцій	Історія методів навчання ОМ	Дидактична система навчання ОМ	Лекція у ЗВО	Методи формування креативності студентів художніх ЗВО	Методика навчання рисунку у ЗВО	Методика навчання живопису у ЗВО	Методика навчання композиції у ЗВО						
Практичні заняття								Навчальна документація викладача ЗВО	Педагогічний рисунок	Методика навчання рисунку у ЗВО	Методика навчання живопису у ЗВО	Методика навчання композиції у ЗВО	Методика навчання інших дисциплін
Самостійна робота	Дидактична система навчання ОМ							Робочий зошит з методики навчання образотворчого мистецтва у ЗВО			Портфоліо технологічних карт методики ведення навчальних завдань		
Види контролю	ЕКЗАМЕН												

VII. Основні і допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Баммес Г. Художественная пластическая анатомия человека / Г. Баммес. [SEP] Дрезден, 1988.
2. Барщ А. О. Рисунок в средней художественной школе / А. О. Барщ – М. : [SEP]Изд-во Академии художеств СССР, 1963.
3. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты: рисунок, живопись, [SEP]композиция : учебное пособие для студентов педагогических институтов по специальности 21.09 «Черчение, рисование и труд» / Г. В. Беда. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Просвещение, 1981.
4. Бесчастнов И.П. Живопись: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: "Владос", 2004.
5. Волков Н.Н. Композиция в живописи. -. М., 1977.- 263 с.
6. Волков Н.Н. Цвет в живописи. - М., 1984
7. Иттен И.Мой форкурс в Баухаузе и других школах. - М., 2004.
8. Кипли Д. И. Техника живописи. – Москва : Изд-во «В. Шевчук», 2008.
9. Кириченко М.А. Основы образотворчої грамоти.- К., 1982.
10. Крахмалев М.И. Живопись.-Новосибирск: Изд. НГПУ, 2010.
11. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка / Н. Г. Ли. – М. : ЭКСМО, 2003.
12. Маслов Н.Я. Пленэр: Практика по изобразительному искусству. Учеб. пос. для студентов худ.-граф. фак. пед. ин-тов. - М.: Просвещение, 1984.
13. Могилевцев В. Основы рисунка. – Санкт-Петербург, 2010.
14. Ревякин П.П. Техника акварельной живописи — М.: Госстрой издат, 1959.
15. Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Зарубежная школа рисунка. - М., 1981.
16. Ростовцев Н. История методов обучения рисованию. Русская и советская школы рисунка. - М., 1982.
17. Ростовцев Н. Н. Очерки по истории методов преподавания рисунка : учебное пособие / Н. Н. Ростовцев. – М. : Изобразительное искусство, 1983.
18. Ростовцев Н. Н. Рисование головы человека : учебное пособие / Н. Н. Ростовцев. – М. : Изобразительное искусство, 1983.
19. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок. М., Просвещение, 1973.
20. Ростовцев Н.Н. Живопись. -М.: Просвещение, 1980.-
21. Ростовцев Н.Н. Натюрморт. Пособие для студентов ХГФ. -М.: Искусство, 1974.
22. Рындин А.С. Живопись. Теория и практика. – Одесса, 2010
23. Смирнов Г.Б., А.А.Унковский. Рисунок и живопись пейзажа. – М., Просвещение, 1965.
24. Тихонов С. В. Рисунок : учебное пособие для вузов / С. В. Тихонов, В. Г. Демьянов, В. Б. Подрезков. – М. : Стройиздат, 1995.
25. Угаров, Б.С. Учебный рисунок: учебное пособие для высших художественных учебных заведений / Б.С. Угаров, В.А. Королев, П. Варлен; под ред. Б.С. Угарова – М.: Изобразительное искусство, 1995. – 216 с.
26. Унковский А.А. Живопись. Вопросы колорита.– М.: Просвещение, 1980.-128с.+ ил.
27. Шаляпин О.В. Живопись натюрморта и головы: Учебное пособие. – Новосибирск: НГПУ, 2004.
28. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. – М., 2013.
29. Шатин Ю. Баухауз и ВХУТЕМАС. Сравнительный анализ. - М.,1994
30. Шембель Л. Ф. Основы рисунка : учебник для профессиональных учебных заведений / Л. Ф. Шембель. – М. : Высшая школа, 1994.
31. Шорохов Е.В. Композиция. М. 1986.
32. Яшухин А.П.. Живопись. Учебник. – М: Агар, Рандеву – АМ, 1999.

Допоміжна

1. Айзенбарт Б. Полный курс акварели. Для начинающих и студентов художественных вузов.— М.: Внешсигма, 2002;
2. Анисимов Н. Н. Основы рисования : учебное пособие для вузов / Н. Н. Анисимов. – М. : Стройиздат, 1974.
3. Беда Г.В. Живопись. - М.: 1986.-128 с.
4. Виннер А. В. Материалы масляной живописи. – Москва : Сварог и К, 2000.
6. Кале, П. Карандаш: искусство владения техникой: пер. с англ. / П. Кале. – Минск: Поппури, 2003. – 159 с.
7. Кипли, Д. И. Техника живописи. – Москва : Изд-во «В. Шевчук», 2008.
8. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись - М., 1998
9. Клее П.Педагогические эскизы. - М., 2004.
10. Крахмалев М.И. Живопись.-Новосибирск: Изд. НГПУ, 2010.
11. Никодеми Г.-Б. Рисунок. Акварель и темпера. - М.: Издательство ЭКСМО-Пресс, 2002;
12. Ревякин П.П. Техника акварельной живописи — М.: Госстрой издат, 1959.
13. Фельдман В.А. Искусство акварельной живописи / Предисл. П.Юрченко. - Киев: "Мистецтво", 1967.

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 20__/20__ н.р.